

01

Думки і погляди жителів України щодо енергоефективності та енергозбереження

Звіт за результатами соціологічного
опитування дорослого населення
України

Видавець:
Deutsche Gesellschaft für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH Головні
офіси
GIZ: Бонн та Ешборн

GIZ Україна
«Реформи у сфері
енергоефективності», 16б, вул.
Антоновича (Горького),
01004 Київ, Україна
Т +380 44 594 07 60
Ф +380 44 594 07 61
I www.giz.de/ukraine-ua
I www.facebook.com/energyefficiency.ua

у співпраці з МБО «Фонд Східна
Європа»

Місце та рік публікації: Київ, 2020
Дизайн: Андрій Паламарчук
Фото: Unsplash, Freepik

Автори:
Київський міжнародний
інститут соціології,
ГО «Центр «Соціальні
індикатори»

Редактори:
Іма Хренова-Шимкіна, GIZ
Наталія Власюк, GIZ
Вікторія Школьна, GIZ

GIZ несе відповідальність за зміст цієї
публікації.
За дорученням Федерального
міністерства економічного
співробітництва та розвитку (BMZ)

Зміст

Основні результати	4
Інформація про дослідження	8

01

Характеристики домогосподарств

Тип будинку	10
Розмір і склад домогосподарств	11
Витрати на комунальні послуги	12

02

Ставлення жителів України до питань енергозбереження

Сприйняття актуальності проблеми енергозбереження в Україні	17
Ставлення до енергозбереження та практика економного використання ресурсів	18
Відповідальність за впровадження енергозберігаючих технологій	23
Обізнаність і бажання взяти участь у програмах підтримки енерго-ефективності	28

03

Джерела інформації

Обізнаність і джерела інформації стосовно енергоефективності	31
Зацікавленість в отриманні інформації щодо енергоефективності	34

Основні результати

76,6%

Три чверті (76,6%) населення погоджуються із думкою, що в Україні існують проблеми енергозбереження та раціонального використання енергетичних ресурсів.

90,4%

Абсолютна більшість населення (90,4%) вживає заходів, щоб скоротити споживання тепла, електроенергії чи води у їхній оселі.

69,5%

На думку населення, основними споживачами енергоресурсів в Україні є підприємства: понад дві третини (69,5%) вказали, що, на їхню думку, найбільше енергоресурсів споживають промисловість/бізнес, 12,6% – підприємства та населення приблизно порівну, і 4,5% – що більше споживають звичайні домогосподарства.

83,5%

Абсолютна більшість жителів країни (83,5%) переконані, що населенню необхідно економити енергетичні ресурси.

Основна причина, чому, на думку опитаних, населення повинне економити енергетичні ресурси – те, що економія дозволяє менше платити за тепло, електроенергію, воду, газ тощо (серед двох основних причин цей варіант обрали 59,6% тих, хто погоджується, що населення повинне економити енергетичні ресурси), на другому місці за частотою згадок – те, що економія енергоресурсів дозволяє скоротити обсяги шкідливих викидів у довкілля (42,4%).

Відносно рідше серед причин, чому населенню варто економити енергоресурси, опитані обирали зменшення енергозалежності України (30,1%) та запобігання зміні клімату (22,5%).

80,5%

Також абсолютна більшість (80,5%) населення вважає, що підприємствам потрібно економити енергоресурси. На думку населення, підприємства повинні економити енергоресурси насамперед – аби скоротити обсяги шкідливих викидів у довкілля (59,8%), і меншою мірою – щоб зменшити енергозалежність України (32,7%), запобігти зміні клімату (31,8%) або менше платити за тепло, електроенергію тощо (31,0%).

36,5%

Ті, хто не вживає заходів для заощадження електроенергії, води чи тепла в їхній оселі, у більшості пояснюють це тим, що такі заходи не приносять відчутних результатів та економії коштів (цей варіант обрали 36,5% тих, хто не намагається споживати ресурси ощадливо), дещо рідше – тим, що впровадження енергоефективних заходів занадто дороге для них (22,6%) або що вони не знають, які енергоефективні заходи можна впровадити у їхньому домогосподарстві (12,2%).

48,1%

У питанні, хто повинен відповідати за впровадження енергозберігаючих технологій у їхньому будинку, майже половина населення (48,1%) на перше місце поставила самих мешканців будинку; наступними за мірою відповідальності ідуть місцеві органи влади, центральні органи влади та ОСББ / ЖЕК / керуючі компанії.

88,8%

Абсолютна більшість населення вважає питання підвищення енергоефективності важливим та актуальним напрямком для роботи уряду і погоджується, що держава повинна відповідати за розробку і впровадження програм енергозбереження в домогосподарствах (88,8%) та фінансувати впровадження енергоефективних заходів для зменшення залежності від імпортованих енергоресурсів (87,2%). Проте водночас майже три чверті (73,9%) погодилися, що, можливо, підвищення енергоефективності домогосподарств і є важливим напрямком, але наразі є важливіші питання, на яких варто зосередитися владі.

76,9%

Жителі країни вважають, що держава повинна надавати підтримку різним суб'єктам господарювання для впровадження енергоефективних технологій, до того ж найбільшою мірою вони погоджуються із тим, що держава повинна фінансово допомагати індивідуальним домогосподарствам (держава повинна фінансувати енергоефективні заходи на думку 76,9%), меншою мірою – малому і середньому бізнесу (61,8%), і найменше – великим підприємствам (41,3%).

56,8%

Трохи більше половини (56,8%) населення знає про державні програми підтримки енергоефективності. Найбільш відома програма – «Теплі кредити», про яку знають 52,0% населення. Про банківські програми знають 10,6% населення, програму Фонду енергоефективності «Енергодім» – 8,8%.

22,7%

Близько 7,4% уже користувалися або користуються певною програмою для підвищення енергоефективності своєї оселі, і ще 22,7% хочуть скористатися і вже роблять певні кроки, щоб узяти участь у програмах.

61,4%

Більшість населення оцінює власну обізнаність у питаннях енергозбереження як посередню або низьку: 14,5% вказали, що вони майже нічого про це не знають, 46,9% вказали, що їхні знання із цього питання на низькому рівні, і 35,2% – що вони знають достатньо багато або мають вичерпні знання стосовно енергоефективності.

49,7%

Основними джерелами інформації про енергоефективність для населення є новинні інтернет-сайти (49,7%), телебачення (46,9%), а також соціальні мережі (27,6%) і колеги чи знайомі (15,8%).

Основні результати

53,1%

Серед телеканалів, у якості джерела для отримання інформації про енергоефективність найбільш популярні «1+1» (цей канал дивляться 53,1% тих, хто вказав, що отримує інформацію про енергоефективність із телеканалів), а також «Україна» (36,0%), «Інтер» (34,6%) та ICTV (30,2%).

90,4%

Із соціальних мереж, найбільш популярними джерелами інформації про енергоефективність є Facebook (отримують інформацію про енергоефективність 63,1% тих, хто серед джерел інформації вказав соціальні мережі) та YouTube (52,0%).

83,5%

Опитування демонструє невеликі регіональні відмінності у поглядах населення щодо енергоефективності.

Зокрема, відсоток тих, хто вважає, що населення та підприємства повинні ощадливо використовувати енергетичні ресурси, трохи вищий у західних і центральних областях, аніж на півдні чи сході країни.

У східному регіоні також трохи менше тих, хто вказав, що намагається ощадливо споживати ресурси, хоча, незалежно від регіону, економити ресурси намагається абсолютна більшість домогосподарств (87,1% – у східних, 90,2% – у західних, 90,5% – у південних, 92,7% – у центральних областях).

80,5%

У питаннях енергоефективності погляди мешканців міст і сільської місцевості значною мірою подібні.

В аспектах поінформованості можна відзначити, що жителі міст дещо краще обізнані щодо питань енергоефективності, а також трохи більше знають про державні програми підвищення енергоефективності оселі.

Щодо джерел інформації, в містах більше тих, хто дізнається про енергоефективність із новинних інтернет-сайтів (52,9% – у містах, 42,4% – у сільській місцевості), натомість у селах дещо більший відсоток отримують інформацію із цього питання з телеканалів (43,5% – у містах, 54,8% – у сільській місцевості).

Мешканці приватних будинків дещо частіше, аніж мешканці багатоквартирних будинків, схильні вважати, що найбільшу відповідальність за впровадження енергозберігаючих технологій у їхньому будинку несуть самі мешканці.

Також мешканці приватних будинків більшою мірою схильні вважати, що основним споживачем енергоресурсів є підприємства, аніж ті, хто мешкає в багатоквартирних будинках. В інших аспектах різниця між мешканцями приватних будинків та багатоквартирних не є суттєвою.

Дані опитування демонструють певні відмінності у поглядах і практиках між мешканцями багатоквартирних будинків, де створені ОСББ, і мешканцями інших багатоквартирних будинків, де такі об'єднання не створені.

Зокрема, мешканці багатоквартирних будинків, де створені ОСББ, дещо більшою мірою усвідомлюють актуальність проблем енергозбереження, а також дещо частіше намагають скоротити споживання ресурсів порівняно із мешканцями тих багатоквартирних будинків, де ОСББ не створені. Також, за самооцінкою, мешканці багатоквартирних будинків-ОСББ трохи краще обізнані щодо питань енергозбереження (достатньо обізнані 44,4% серед мешканців будинків-ОСББ, 36,4% – серед інших багатоквартирних будинків). Серед перших також дещо вищий відсоток опитаних знають про програму «Енергодім» (13,9% серед мешканців будинків-ОСББ, 8,2% – серед інших багатоквартирних будинків), і вищий відсоток тих, хто уже користувався або користується певною програмою для підвищення енергоефективності своєї оселі (11,7% серед мешканців будинків-ОСББ, 7,0% – серед інших багатоквартирних будинків).

Інформація про дослідження

Фонд Східна Європа

Опитування проводилося Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) у партнерстві з ГО «Центр «Соціальні індикатори» на замовлення Міжнародної благодійної організації «Фонд Східна Європа», яка виконує проєкт «Розвиток цифрової платформи з енергоефективності та виконання заходів з енергоефективності в будівлях центральних органів виконавчої влади України», який, у свою чергу, фінансується коштом проєкту «Реформи у сфері енергоефективності в Україні», що впроваджується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за дорученням уряду Німеччини.

Мета

Метою опитування було визначити рівень обізнаності українців у питаннях енергоефективності та соціальної прийнятності для населення надання державної підтримки суб'єктам господарювання, а також виявити найзручніші для респондентів канали отримання інформації з питань енергоефективності.

Метод

Опитування проводилося з 3 по 10 травня 2020 року методом телефонного інтерв'ю (CATI).

Вибірка

Вибірка дослідження репрезентативна для дорослого (18 років і старше) населення України, а також для окремих регіонів (груп областей). Відбір респондентів здійснювався методом квотного відбору (за ознаками стать та вік).

Кількість

Загалом було опитано 1504 респондентів.

01

Характеристики домо́господарств

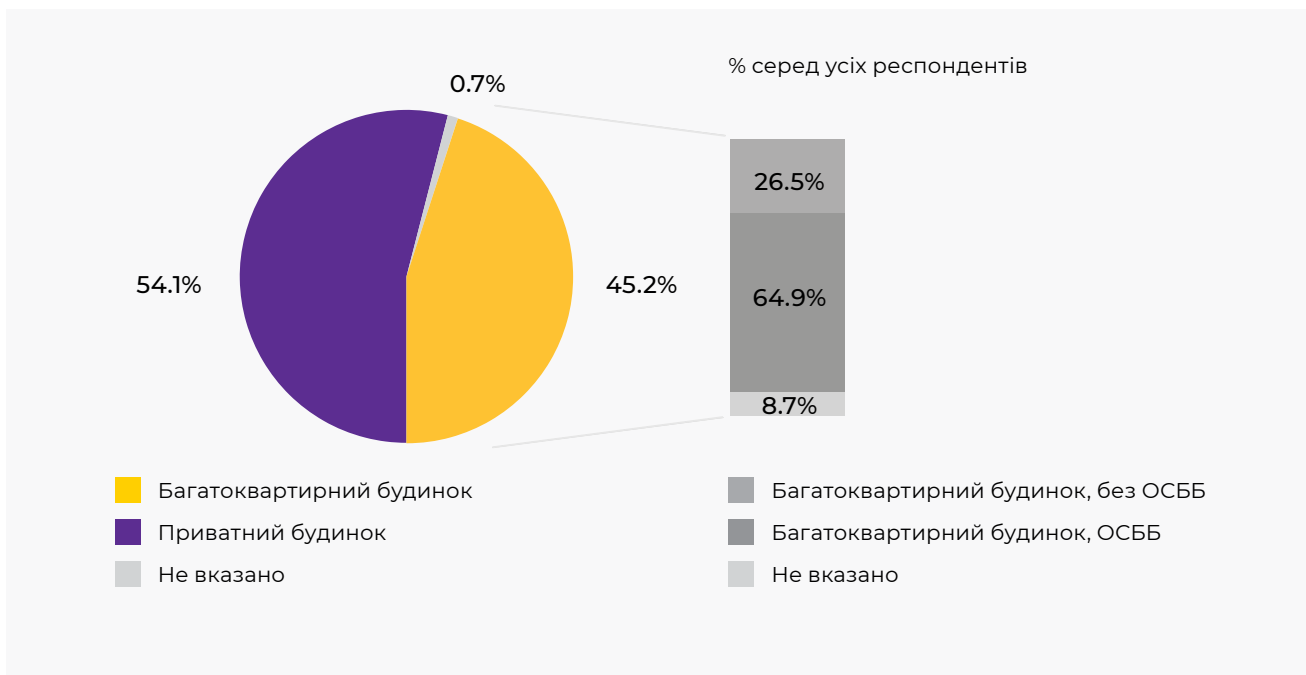
Тип будинку

Трохи більше половини опитаних (54,1%) мешкають у приватних будинках (у тому числі 49,9% — у будинках на одну сім'ю, 4,3% — на дві або більше сімей), 45,2% — у багатоквартирних будинках.

Серед мешканців багатоквартирних будинків 26,5% вказали, що в їхньому будинку створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ), 64,9% — що не створено.

Діаграма 1.1.

Тип будинку, в якому проживає родина (% серед усіх респондентів)

Значна частина населення мешкає у будинках, вік яких перевищує 40 років: майже половина (49,3%) опитаних вказали, що їхній будинок був введений в експлуатацію до 1980 року, 25,1% – між 1981 та 2006 роком, і 7,0% – після 2006 року (решта 18,6% вказали, що їм важко відповісти на це запитання).

У третини опитаних (31,7%) загальна площа помешкання становить менше 50 квадратних метрів, 30,3% – від 51 до 70 квадратних метрів, 28,6% – понад 71 квадратних метрів (9,4% опитаних не відповіли на це запитання).

Розмір і склад домогосподарств

Середній розмір домогосподарства складає 3,2 особи.

Розмір домогосподарств трохи більший у сільській місцевості (3,4 особи), аніж у містах (3,1), а також у західному регіоні (3,6), аніж у центральних областях (3,1), на півдні (3,1) чи сході України (2,9). Діти до 18 років є у близько 40% опитаних домогосподарств.

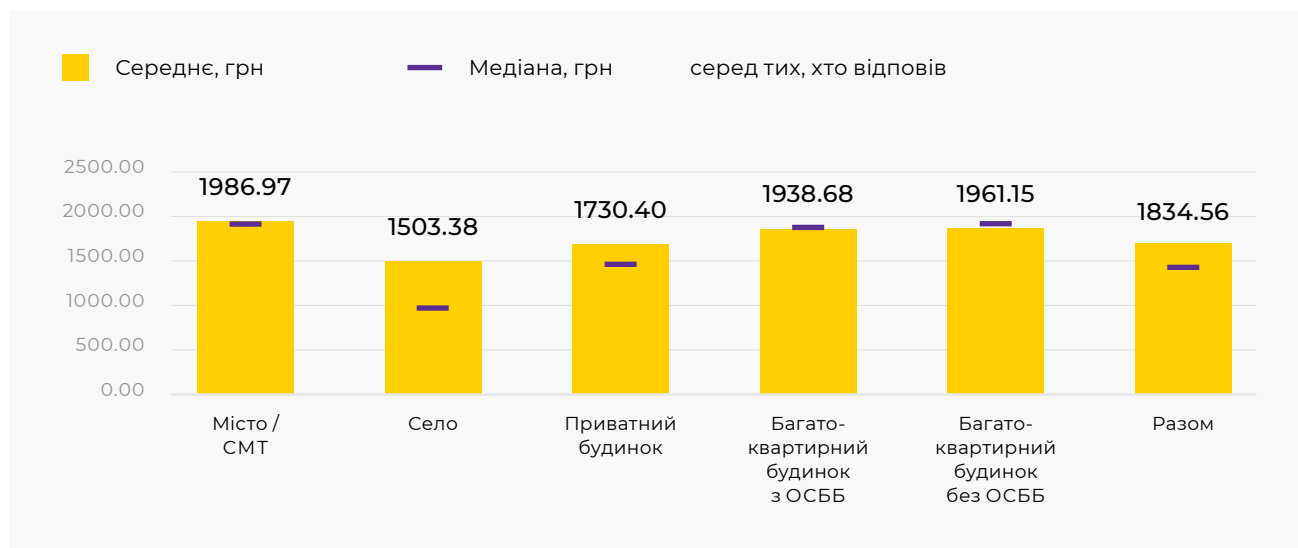
Витрати на комунальні послуги

Середнє значення суми, яку опитані домогосподарства сплачують за комунальні послуги, становить 1835 гривень на місяць, медіанне — 1500 гривень (тобто близько половини домогосподарств сплачують менше зазначеної суми, решта — понад зазначену суму).

Середній розмір витрат на комунальні послуги дещо нижчий у сільській місцевості (середнє значення – 1503 грн, медіанне – 1000 грн), аніж у містах (середнє значення – 1987 грн, медіанне – 2000 грн). Мешканці приватних будинків у середньому сплачують за комунальні послуги 1730 гривень (медіана – 1500 грн), мешканці квартир у багатоквартирних будинках – 1955 гривень (медіана – 2000 грн).

Діаграма 1.2.

Скажіть, будь ласка, скільки в середньому сплачує Ваше домогосподарство за комунальні послуги за 1 місяць?

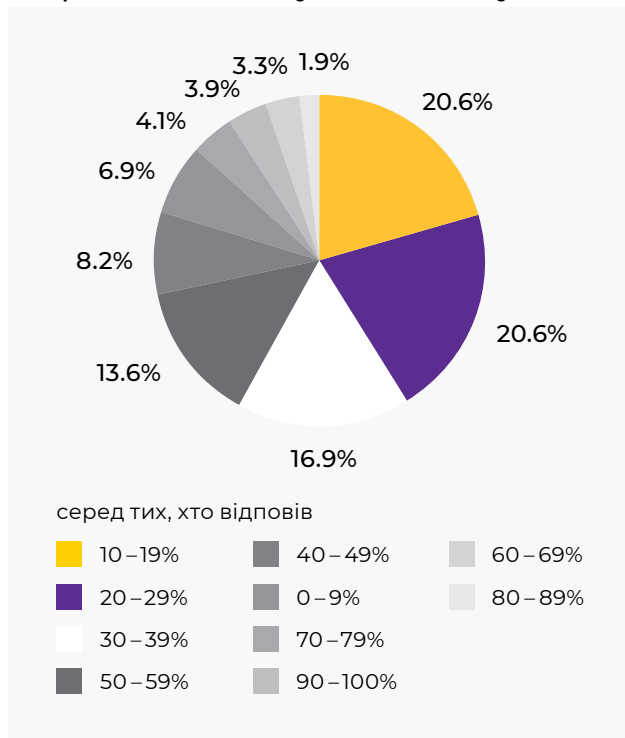
Примітка: середні значення розраховані за відповідями опитаних, без урахування відповідей «Важко сказати» та відмов (N=1320).

Між багатоквартирними будинками, де створені ОСББ, та іншими багатоквартирними будинками, різниці в середньому розмірі плати за комунальні платежі за даними опитування немає (середній розмір плати за комунальні послуги становить 1939 грн у будинках, де створене ОСББ, і 1961 грн – в інших багатоквартирних будинках, різниця – у межах похибки).

За словами опитаних, оплата комунальних послуг є вагомою статтею витрат для домогосподарств: відповідаючи на запитання, який відсоток від загального доходу їхньої сім'ї вони витрачають на комунальні послуги, близько половини вказали, що їхня сім'я витрачає на комунальні послуги

Діаграма 1.3.

Приблизно який відсоток від загального доходу вашої сім'ї ви витрачаєте на комунальні послуги?

Примітка: Наведено відсоток до тих, хто дав відповідь на це запитання, без урахування відповідей «Важко сказати» та відмов (N=1143).

Діаграма 1.4.

Як би Ви описали ціни на комунальні послуги в Україні станом на сьогодні?

понад 30% від загального доходу сім'ї, а в середньому частка витрат на комунальні послуги наближається до третини (32,8%) доходу сім'ї. Навіть якщо припустити, що у своїх відповідях респонденти можуть дещо завищувати частку витрат, яка припадає на комунальні платежі, очевидно, що ці витрати є вельми суттєвими для більшості домогосподарств.

Хоча, за даними опитування, у грошовому виразі мешканці сіл і мешканці приватних будинків у середньому сплачують дещо менше, ніж ті, хто мешкає в містах або квартирах, у відсотках від загального доходу сім'ї ці витрати мають однакового вагу: в містах витрати на комунальні послуги в середньому складають 33,1% від загального доходу сім'ї, в сільській місцевості – 32,2%, серед мешканців приватних будинків – 33,4%, квартир у багатоквартирних будинках – 32,1% (в тому числі ОСББ – 29,9%, не-ОСББ – 33,0%; різниця – у межах статистичної похибки).

Субсидію для компенсації вартості комунальних послуг отримують 17,8% опитаних. Відсоток отримувачів субсидії трохи вищий у сільській місцевості (21,8%), аніж у містах (16,1%). За регіоном та типом будинку статистично значимої різниці (на рівні 0,05) опитування не фіксує.

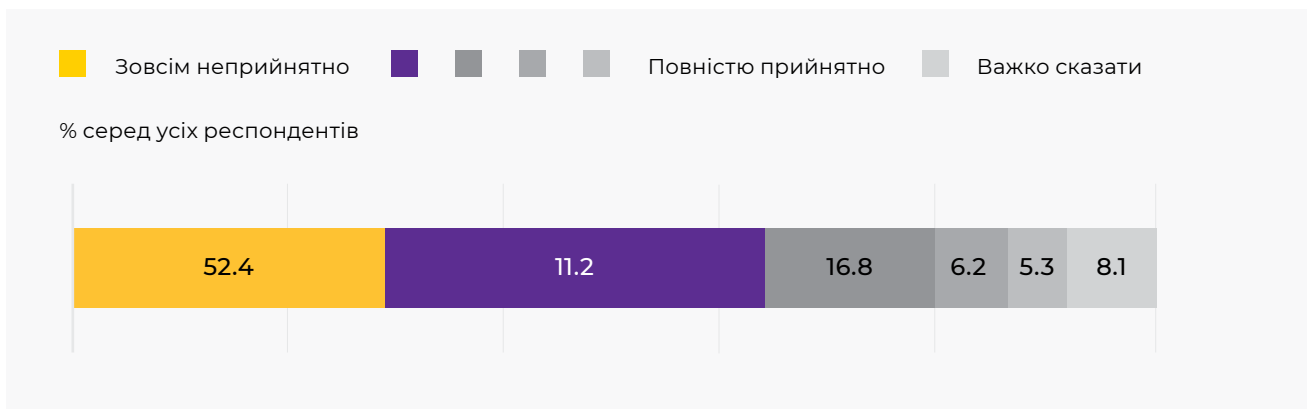
Абсолютна більшість опитаних (76,0%) вважає, що станом на сьогодні ціни на комунальні послуги в Україні є зависокими

20,5% – прийнятними, і лише 0,4% – низькими. У цьому питанні жителі України демонструють однакові погляди, незалежно від регіону, типу населеного пункту чи типу будинку.

Також у більшості жителі України не готові до підвищення тарифів: оцінюючи, наскільки прийнятним для них було б збільшення тарифів, 63,4% вказали, що це зовсім неприйнятно або скоріше неприйнятно (1–2 бали за шкалою від 1 – зовсім неприйнятно, 5 – повністю прийнятно), 16,8% обрали середній варіант (3 бали за вказаною шкалою), і 11,4% вказали, що для них це повністю або скоріше прийнятно (4–5 балів за вказаною шкалою). Середня оцінка прийнятності підвищення тарифів для населення склала 1,9 балів, без суттєвої різниці залежно від регіону, типу місцевості чи типу житла.

Діаграма 1.5.

За шкалою від 1 до 5, де 1 – зовсім неприйнятно, 5 – повністю прийнятно, оцініть, будь ласка, наскільки прийнятним для Вас є збільшення тарифів?

У більшості жителі України вважають, що органи державної влади повинні розкривати дані про обсяг коштів, використаних на оплату комунальних платежів:

67,2% вказали, що державні органи обов'язково повинні розкривати ці дані, 11,9% – так, але на власний розсуд, і 10,4% – що ці дані не повинні бути публічними. За регіоном, типом населеного пункту або типом житла суттєвої різниці у поглядах населення щодо цього питання немає.

Діаграма 1.6.

Чи повинні органи державної влади розкривати дані про обсяг коштів, використаних на оплату комунальних платежів?

02

Ставлення жителів україни до питань енергозбереження

Сприйняття актуальності проблеми енергозбереження в Україні

Абсолютна більшість жителів України (76,6%) погоджується, що в Україні існують проблеми енергозбереження та раціонального використання енергетичних ресурсів, 10,7% вважають, що проблем із цим в Україні немає, і 12,7% не визначилися із відповіддю на це запитання.

Думку щодо того, що проблема раціонального використання енергоресурсів актуальна для України, однаково високою мірою поділяють мешканці різних регіонів, а також як мешканці міст, так і сільської місцевості.

Разом із тим можна відзначити, що актуальність енергозбереження дещо частіше відзначають мешканці багатоквартирних будинків, де створені ОСББ:

серед мешканців багатоквартирних будинків, де створені ОСББ, із думкою про актуальність проблем енергозбереження погодилися 85,0% (ні – 8,9%, не визначилися – 6,1%), інших багатоквартирних будинків, де ОСББ не створене – 76,8% (ні – 10,2%, не визначилися – 13,0%), приватних будинків – 74,4% (ні – 11,5%, не визначилися – 14,0%).

Діаграма 2.1.

На Вашу думку, чи існують в Україні проблеми енергозбереження та раціонального використання енергетичних ресурсів?

Ставлення до енергозбереження та практика економного використання ресурсів

У більшості жителі України дотримуються думки, що основними споживачами енергоресурсів в Україні є підприємства.

понад дві третини (69,5%) вказали, що, на їхню думку, найбільше енергоресурсів споживають промисловість/бізнес, 12,6% – підприємства та населення приблизно порівну, і 4,5% – що більше споживають звичайні домогосподарства.

Думки з цього приводу практично не відрізняються залежно від регіону проживання чи типу населеного пункту. Можна відзначити, що думку про те, що основним споживачем енергоресурсів є підприємства, дещо частіше підтримують мешканці приватних будинків, аніж багатоквартирних (72,1% серед мешканців приватних будинків, 66,3% – багатоквартирних; між будинками ОСББ та іншими багатоквартирними будинками різниця не є статистично значимою на рівні 0,05).

Хоча на думку жителів країни домогосподарства не є основним споживачем енергоресурсів, абсолютна більшість (83,5%) переконана, що населенню необхідно економити енергетичні ресурси, 12,5% – ні, і 4,0% вказали, що їм важко відповісти на це запитання.

Відсоток тих, хто вважає, що населення повинне ощадливо використовувати енергетичні ресурси, трохи вищий у західних (87,7%) і центральних (85,0%) областях, аніж на півдні (80,1%) чи сході (80,2%) країни. За типом населеного пункту чи типом будинку статистично значимої різниці (на рівні 0,05) у думках із цього приводу немає.

Основна причина, чому, на думку опитаних, населення повинне економити енергетичні ресурси – те, що економія дозволяє менше платити за тепло, електроенергію, воду, газ тощо;

цей варіант серед двох основних причин обрали понад половина (59,6%) тих, хто погоджується, що населення повинне економити енергетичні ресурси. На другому місці за частотою згадок – те, що економія енергоресурсів дозволяє скоротити обсяги шкідливих викидів у довкілля (42,4%). Відносно рідше серед причин, чому населенню варто економити енергоресурси, опитані обирали зменшення енергозалежності України (30,1%) та запобігання зміні клімату (22,5%).

Діаграма 2.2.

На Вашу думку, хто споживає більше енергоресурсів?

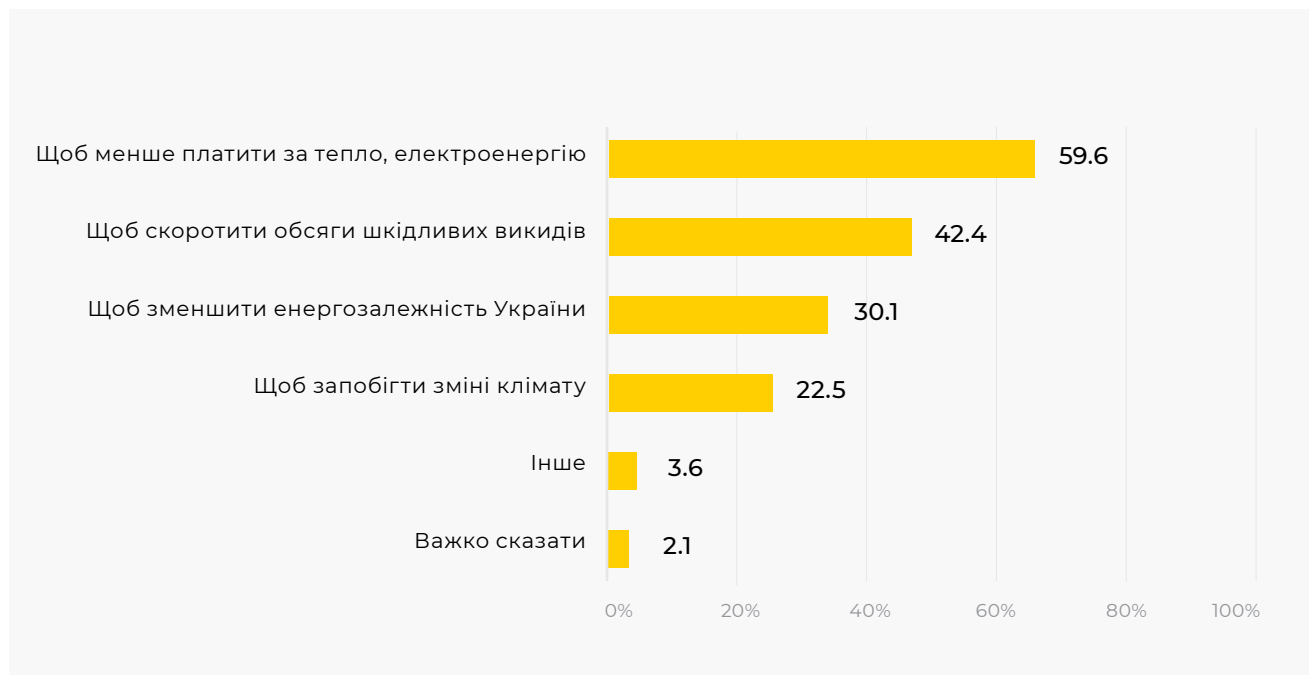
Діаграма 2.3.

Чи потрібно економити енергетичні ресурси населенню/індивідуальним домогосподарствам?

Діаграма 2.4.

Чому потрібно економити енергетичні ресурси населенню/індивідуальним домогосподарствам?

Примітка: Наведено відсоток до тих, хто вказав, що населенню/індивідуальним господарствам потрібно економити енергетичні ресурси (N=1256). Респонденти могли обрати до двох варіантів відповіді. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

Діаграма 2.5.

Чи потрібно економити енергетичні ресурси підприємствам (бізнес, промисловість)?

За даними опитування, уявлення населення щодо того, чому індивідуальним домогосподарствам потрібно економити енергетичні ресурси, практично не відрізняються залежно від типу місцевості чи типу будинку.

За регіонами, відсоток тих, хто вважає, що населення повинне економити енергоресурси задля зменшення власних витрат, дещо вищий у східних областях (67,0% на сході, 61,0% – у південному регіоні, 58,1% – на заході, 55,0% – у центрі), натомість у центральних областях опитані дещо частіше обирали варіант, що населення повинне економити енергоресурси щоб скоротити обсяги шкідливих викидів у довкілля (48,2% – у центральному регіоні, 41,9% – у західних областях, 41,6% – на півдні, та 35,2% – на сході), хоча скорочення витрат на комунальні послуги все одно серед мотивів лишається на першому місці у кожному із регіонів.

Абсолютна більшість (80,5%) населення також погоджується із тим, що підприємствам потрібно економити енергоресурси, 8,8% – ні, і 10,7% вказали, що їм важко відповісти на це запитання.

Відсоток тих, хто вказав, що підприємствам потрібно економити енергетичні ресурси, найвищий у центральних областях, хоча, незалежно від регіону, такої думки дотримуються абсолютна більшість (85,5% – у центрі, 81,2% – у західних областях, 77,4% – на півдні, 76,0% – на сході). За типом населеного пункту і типом житла статистично значимої різниці (на рівні 0,05) немає.

Діаграма 2.6.

Чому потрібно економити енергетичні ресурси підприємствам (бізнес, промисловість)?

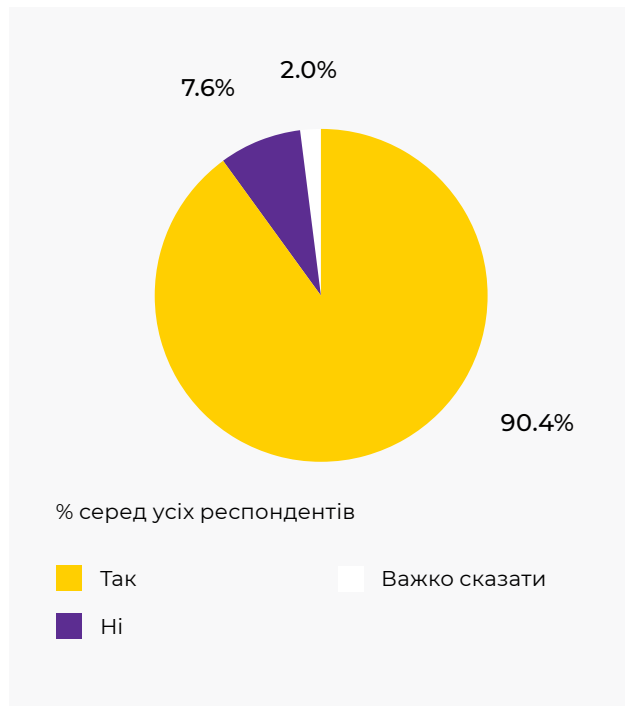
Примітка: Наведено відсоток до тих, хто вказав, що підприємствам потрібно економити енергетичні ресурси (N=1211). Респонденти могли обрати до двох варіантів відповідей. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

За даними опитування, абсолютна більшість населення (90,4%) вживає заходів, щоб скоротити споживання тепла, електроенергії чи води у їхній оселі, 7,6% – ні.

Відсоток тих, хто намагається ощадливо споживати ресурси, трохи нижчий у східному регіоні (87,1% – у східних, 90,2% – у західних, 90,5% – у південних, 92,7% – у центральних областях). Також відсоток тих, хто намагається скоротити споживання ресурсів, трохи вищий серед мешканців приватних будинків (92,0%) і багатоквартирних будинків, де створено ОСББ (92,2%), аніж тих, де ОСББ не створено (87,2%).

Діаграма 2.7.

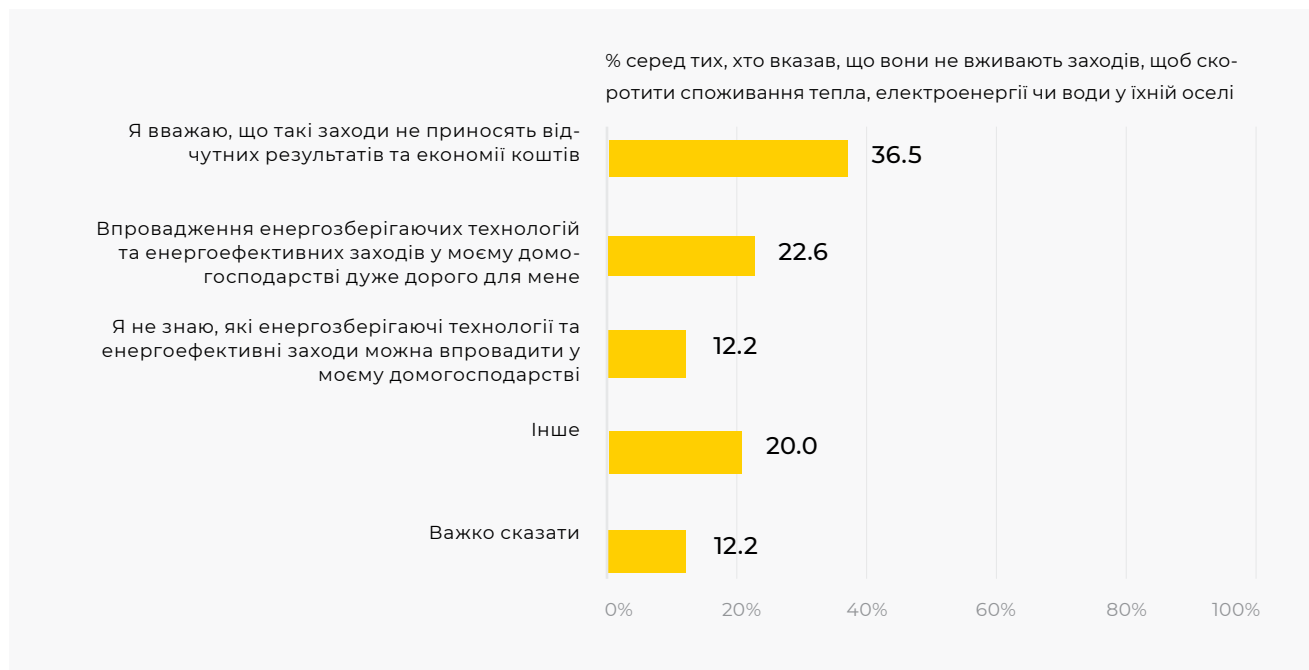
Чи вживаєте Ви заходів, щоб скоротити споживання тепла, електроенергії чи води у Вашій оселі?

Ті, хто не вживає заходів для заощадження електроенергії, води чи тепла у їхній оселі, у більшості пояснюють це тим, що такі заходи не приносять відчутних результатів та економії коштів (цей варіант обрали 36,5% тих, хто не намагається споживати ресурси ощадливо), дещо рідше – тим, що впровадження енергоефективних заходів занадто дороге для них (22,6%) або що вони не знають, які енергоефективні заходи можна впровадити у їхньому домогосподарстві (12,2%). За регіоном, типом населеного пункту чи типом будинку різниця не є статистично значимою на рівні 0,05.

Діаграма 2.8.

Чому Ви не вживаєте заходів для заощадження електроенергії, води чи тепла у Вашій оселі?

Примітка: Наведено відсоток до тих, хто вказав, що вони не вживають заходів, щоб скоротити споживання тепла, електроенергії чи води у їхній оселі (N=115). Респонденти могли обрати декілька варіантів відповідей. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

Відповідальність за впровадження енергозберігаючих технологій

У питанні, хто повинен відповідати за впровадження енергозберігаючих технологій та відновлюваних джерел енергії у їхньому будинку, у більшості населення України схильне покладати першочергову відповідальність за це на самих мешканців будинку:

59,0% поставили їх на перше-друге місце за важливістю, в тому числі 48,1% вказали, що мешканці будинку несуть найбільшу відповідальність (1 місце за мірою відповідальності), 34,3% – на третє-четверте, а середнє значення – 2,1 місце із 4 за важливістю.

Наступними за мірою відповідальності за впровадження енергозберігаючих технологій в їхньому будинку жителі країни вважають місцеві органи влади: 46,6% поставили їх на перше-друге місце за мірою відповідальності у цьому питанні, 41,3% – на третє-четверте, а середнє значення – 2,4 місце із 4 за важливістю.

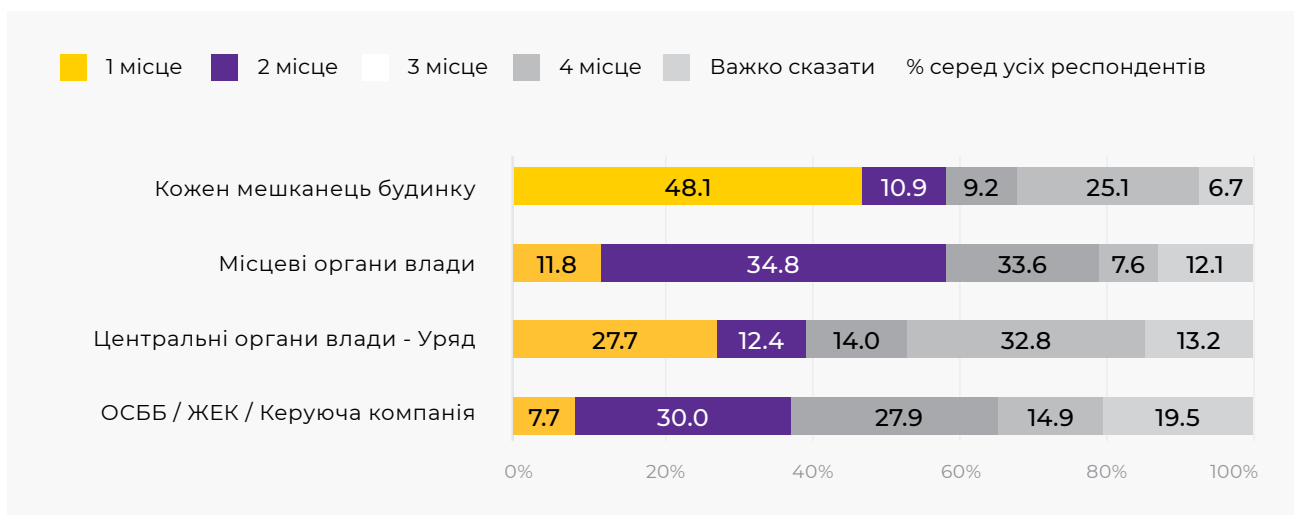
Також багато опитаних схильні покласти відповідальність за впровадження енергозберігаючих технологій в їхньому будинку на центральні органи влади, хоча відсоток тих, хто поставив їх на перше-друге місце трохи менший, аніж тих, хто відводить їм третє-четверте місце за важливістю (перше-друге місце – 40,0%, третє-четверте – 46,8%; середнє – 2,6 місце).

Думку про те, що найбільшу відповідальність за впровадження енергозберігаючих технологій в їхньому будинку повинні нести ОСББ/ЖЕК/керуюча компанія, поділяють 37,7% (перше-друге місце), натомість 42,8% відводять їм третє-четверте місце; середнє складає 2,6 місце за важливістю.

Бачення того, хто повинен відповідати за впровадження енергозберігаючих технологій та відновлюваних джерел енергії в їхньому будинку, залежить від типу будинку, де люди мешкають. Мешканці приватних будинків частіше покладають першочергову відповідальність на самих мешканців будинку (56,7% поставили це на перше місце, середнє 1,9), аніж ті, хто живе в багатоквартирних будинках (38,2% поставили це на перше місце, середнє 2,4; різниця між ОСББ та не-ОСББ не є статистично значимою на рівні 0,05). Натомість мешканці квартир у багатоквартирних будинках дещо більше відпокладають на ОСББ/ЖЕК/керуючу компанію, вважають, що ці організації мають більшу відповідальність (перше місце вадження енергозберігаючих технологій тих, хто живе в багатоквартирних будинках 2,7% мешканців приватних будинків; середнє значення становлять 2,4 для багатоквартирних будинків, 2,8 приватних будинків (різниця між ОСББ та не-ОСББ не є статистично значимою на рівні 0,05)).

Діаграма 2.9.

Як ви вважаєте, хто повинен відповідати за впровадження енергозберігаючих технологій та відновлюваних джерел енергії у Вашому будинку (на 1 місці той, хто несе найбільшу відповідальність і на 4 – найменшу)?

Примітка: У цьому запитанні респондентів просили розмістити осіб / організації таким чином: на першому місці той, хто несе найбільшу відповідальність і на 4 – той, хто несе найменшу відповідальність. На діаграмі перелік впорядкований за зростанням середнього значення рангу (місця).

Хоча, за даними опитування, жителі країни вважають, що насамперед за впровадження енергозберігаючих технологій в їхньому будинку мають відповідати вони самі, більшість також відводить важливу роль у цьому питанні державним органам влади. Зокрема:

88,8%

88,8% повністю або скоріше погоджуються із тим, що центральні і місцеві органи влади повинні відповідати за розробку і впровадження програм енергозбереження в домогосподарствах (7,1% – ні, 4,1% не визначилися щодо цього питання).

87,2%

87,2% вказали, що держава повинна фінансувати енергоефективні заходи для зменшення залежності від імпортованих енергоресурсів (6,0% – ні, 6,8% – не визначилися).

85,6%

85,6% погодилися із твердженням, що держава повинна впроваджувати енергоефективні заходи в будівлях, в яких розміщуються державні органи (7,0% – ні, 7,4% – не визначилися).

85,6%

85,6% держава рівною мірою має підтримувати впровадження енергоефективних заходів у багатоквартирних будинках та індивідуальних домогосподарствах (7,2% – ні, 7,2% – не визначилися).

Сприйняття того, наскільки питання енергоефективності та впровадження енергозберігаючих технологій мають бути пріоритетними для державної політики, дещо неоднозначне. З одного боку, у більшості (81,6%) жителі України вважають, що енергоефективність є перспективним напрямком для роботи уряду, 79,0% вказали, що впровадження енергоефективних заходів в бюджетних будівлях буде прикладом для наслідування населенням, і 63,8% вважають, що українська економіка є найменш енергоефективною в Європі. Проте водночас 73,9% погодилися, що, можливо, підвищення енергоефективності домогосподарств і є важливим напрямком, але наразі є важливіші питання, на яких варто зосередитися владі. Тобто питання енергоефективності, хоч і сприймається як важливе та актуальне, але порівняно із іншими питаннями може відходити на задній план.

Погляди населення щодо цих аспектів практично однакові, незалежно від регіону, типу населеного пункту чи типу будинку.

Діаграма 2.10.

Наскільки Ви погоджуєтеся чи не погоджуєтеся з наступними твердженнями?

Примітка: Перелік тверджень впорядкований за зменшенням відсотка тих, хто повністю або скоріше погодився із запропонованим твердженням.

Значна частина населення вважає, що держава повинна фінансувати впровадження енергоефективних заходів, до того ж найбільшою мірою жителі країни погоджуються із тим, що держава повинна фінансово допомагати індивідуальним домогосподарствам, меншою мірою – малому і середньому бізнесу, і найменше – великим підприємствам. За даними опитування:

76,9%

Понад три чверті (76,9%) жителів країни вважають, що держава повинна фінансувати енергоефективні заходи для населення, 14,4% – що мешканці будинків повинні опікуватися цим самостійно, 8,7% – не визначилися.

41,3%

Щодо великих підприємств, 41,3% вказали, що держава повинна фінансувати енергоефективні заходи на таких підприємствах, 41,4% – ні, і 17,4% не визначилися.

57,6%

Окрім цього, більше половини (57,6%) населення вважає, що держава повинна співфінансувати встановлення зарядних станцій для електротранспорту, чверть (23,6%) вважає, що це не є обов'язком держави, і 18,8% не визначилися із відповіддю на це запитання.

61,8%

Щодо малих і середніх підприємств, 61,8% поділяють думку, що держава повинна фінансувати впровадження енергоефективних заходів, 23,1% – що малі і середні підприємства повинні самі опікуватися цим питанням, і 15,0% – не визначилися.

За даними опитування, погляди населення на те, чи повинна держава надавати підтримку різним суб'єктам господарювання для впровадження енергоефективних технологій, є подібними, незалежно від регіону, типу населеного пункту чи типу будинку.

Діаграма 2.11.

На Вашу думку, чи повинна держава...
...фінансувати впровадження енергоефективних заходів на великих підприємствах?

% серед усіх респондентів

...фінансувати впровадження енергоефективних заходів на малих та середніх підприємствах?

...фінансувати впровадження енергоефективних заходів для населення (індивідуальних домогосподарств)?

...співфінансувати встановлення зарядних станцій для електротранспорту (електромобілі тощо)?

Обізнаність і бажання взяти участь у програмах підтримки енергоефективності

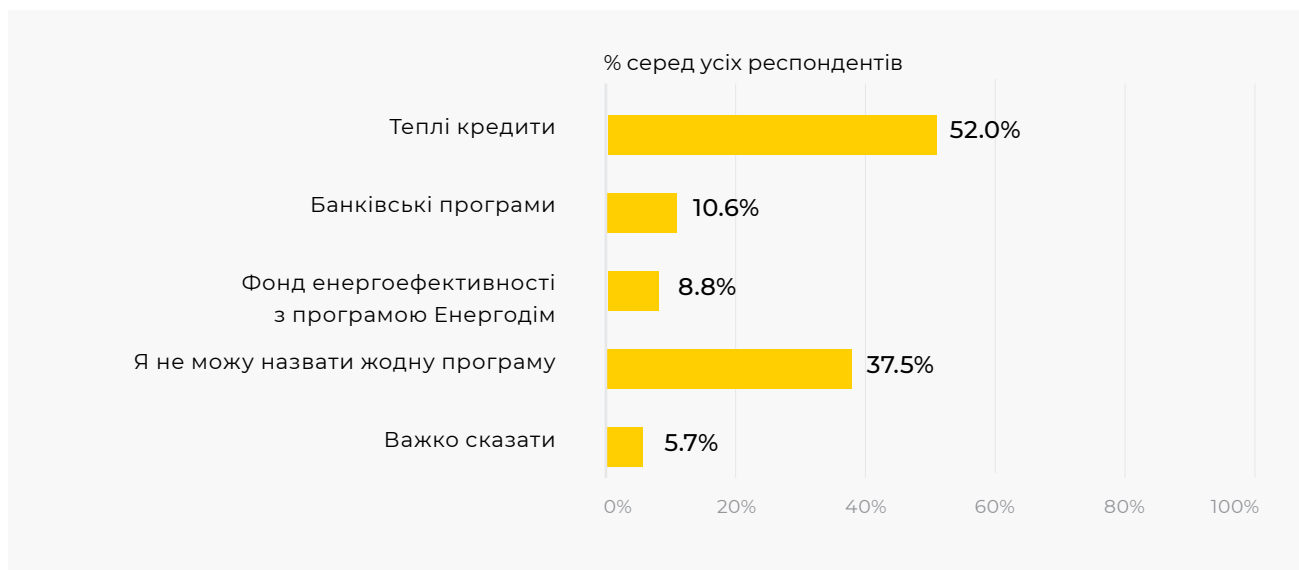
Про ті чи інші державні програми підтримки енергоефективності знає трохи більше половини (56,8%) населення.

У містах відсоток тих, хто знає про державні програми підтримки енергоефективності, трохи вищий (58,9%), аніж у сільській місцевості (52,0%).

Найбільш відомою із перелічених у дослідженні програм є «Теплі кредити» (про цю програму чули 52,0% населення). Про банківські програми знають 10,6% населення, програму Фонду енергоефективності «Енергодім» – 8,8%.

Діаграма 2.12.

Які державні програми підтримки енергоефективності Ви можете назвати?

Примітка: Респонденти могли обрати декілька варіантів відповідей. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

Діаграма 2.13.

Чи скористалися б Ви / члени Вашого домогосподарства такою програмою для підвищення енергоефективності своєї оселі?

Відсоток тих, хто знає про програму «Теплі кредити», дещо вищий у містах (54,3%), аніж у сільській місцевості (46,7%). Відмінностей за регіонами, а також між мешканцями будинків різних типів, опитування не фіксує.

Про програму «Енергодім» дещо краще обізнані мешканці багатоквартирних будинків, де створені ОСББ (13,9%), аніж багатоквартирних будинків, де ОСББ не створено (8,2%) або приватних будинків (8,1%). Також про цю програму знає трохи більший відсоток населення у південних областях, найменший – на сході (12,5% – у південних областях, 8,3% – у центрі, 8,2% – у західному регіоні, 6,3% – на сході).

За даними опитування, 7,4% уже користувалися або користуються певною програмою для підвищення енергоефективності своєї оселі, і ще 22,7% хочуть скористатися і вже роблять певні кроки, щоб узяти участь у програмах. Близько чверті (23,4%) не знали про існування такої можливості. Не зацікавлені в участі у подібних програмах 39,0% населення.

Відсоток тих, хто уже користувався або користується певною програмою для підвищення енергоефективності своєї оселі, трохи вищий у багатоквартирних будинках-ОСББ (11,7%), аніж у приватних (6,8%) або багатоквартирних будинках, де ОСББ не створено (7,0%). За регіонами і типом населеного пункту різниця не є статистично значимою (на рівні 0,05).

03

Джерела інформації

Обізнаність і джерела інформації стосовно енергоефективності

Більшість населення оцінює власну обізнаність у питаннях енергозбереження як посередню або низьку:

14,5% вказали, що вони майже нічого про це не знають, 46,9% вказали, що їхні знання із цього питання на низькому рівні, і 35,2% – що вони знають достатньо багато або мають вичерпні знання стосовно енергоефективності.

Дещо краще обізнані щодо питань енергозбереження мешканці багатоквартирних будинків-ОСББ: за самооцінкою, достатньо добре поінформовані або мають вичерпні знання щодо енергоефективності 44,4% тих, хто мешкає в багатоквартирних будинках, де створені ОСББ, порівняно із 36,4% серед тих, хто мешкає в інших багатоквартирних будинках, і 32,6% – серед мешканців приватних будинків.

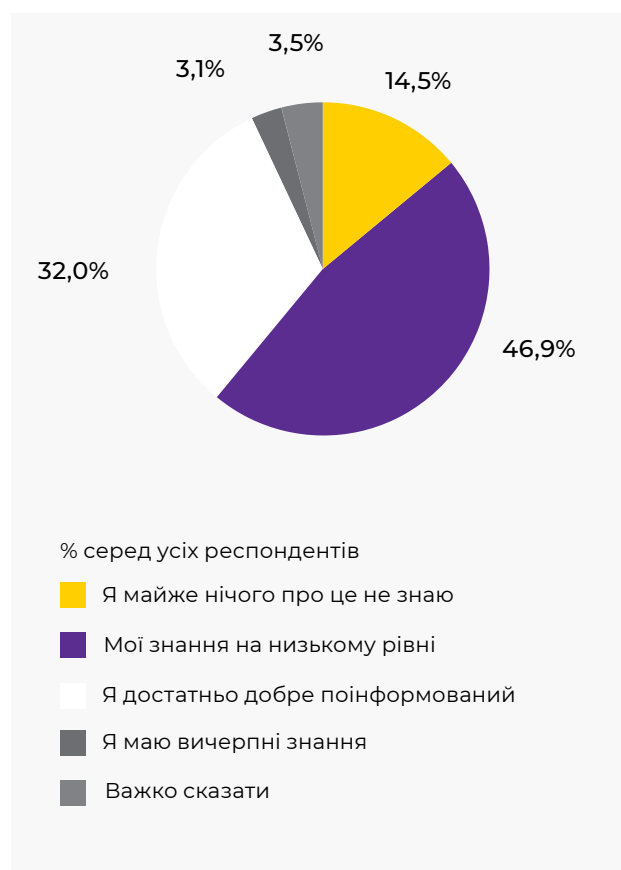
За регіонами, найвище власну обізнаність у питаннях енергоефективності оцінюють мешканці південних областей, де 41,7% відповіли, що знають достатньо або мають вичерпні знання щодо цього. У центральних областях відсоток тих, хто вказав, що вони достатньо або повною мірою поінформовані, становить 35,5%, у східних – 33,3%, у західних – 30,5%.

За типом населеного пункту, дещо більш обізнаними у питаннях енергозбереження є жителі міст (достатньо або повною мірою обізнані 38,0%), аніж сільської місцевості (28,6%).

Основними джерелами інформації про енергоефективність для населення є новинні інтернет-сайти (із цього джерела інформацію про енергоефективність отримують 49,7%) і телебачення (46,9%). Також значна частина населення (27,6%) дізнається про енергоефективність із соціальних мереж (YouTube, Facebook, Twitter, Instagram тощо), 15,8% – від колег або знайомих. Інші джерела менш популярні: із друкованих ЗМІ (газет / журналів) інформацію про енергоефективність отримують 9,4%, законодавчих та нормативно-правових актів – 9,1%, радіо – 7,8%.

Діаграма 3.1.

Оцініть, будь ласка, рівень Вашої обізнаності у питаннях енергозбереження?

Діаграма 3.2.

З яких джерел Ви отримуєте інформацію про енергоефективність?

Примітка: Респонденти могли обрати декілька варіантів відповіді. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

Джерела інформації, з яких населення отримує інформацію про енергоефективність, дещо відрізняються залежно від типу населеного пункту. В містах більше тих, хто дізнається про енергоефективність із новинних інтернет-сайтів (52,9% – у містах, 42,4% – у сільській місцевості), натомість у селах дещо більший відсоток отримують інформацію із цього питання з телеканалів (43,5 – у містах, 54,8% – у сільській місцевості). Також у містах трохи вищим є відсоток тих, хто отримує інформацію про енергоефективність із законодавчих і нормативно-правових актів (10,8% – у містах, 5,2% – у сільській місцевості), проте в селах вищий відсоток тих, хто дізнається про енергоефективність із газет (7,7% – у містах, 13,1% – у сільській місцевості). Відсоток тих, хто отримує інформацію про енергоефективність із соціальних мереж або інших каналів (інформація від знайомих, радіо) у містах та сільській місцевості приблизно однаковий (різниця – у межах похибки).

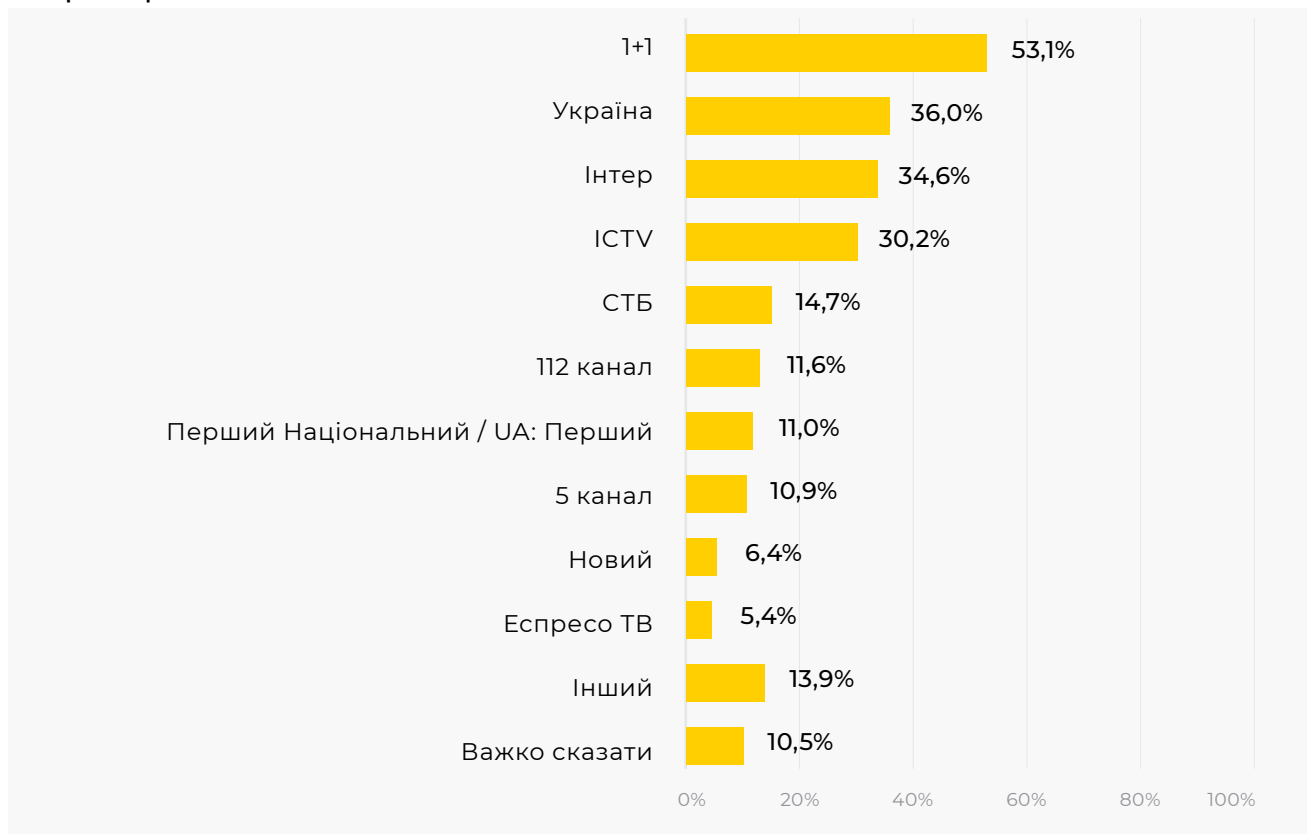
За регіонами джерела, з яких люди отримують інформацію про енергоефективність, не відрізняються.

Серед телеканалів, найбільше населення для отримання інформації про енергоефективність дивляться «1+1» (цей канал дивляться 53,1% тих, хто вказав, що отримує інформацію про енергоефективність із телеканалів). Також високою мірою популярними є телеканал «Україна» (36,0%), «Інтер» (34,6%) та ICTV (30,2%). Інші телеканали менш популярні: серед телеканалів, які вони дивляться найчастіше для отримання інформації про енергоефективність, СТБ назвали 14,7%, «112 канал» – 11,6%, «Перший національний» – 11,0%, «5 канал» – 10,9%, «Новий» – 6,4%, «Еспресо ТВ» – 5,4%.

Із соціальних мереж, найбільш популярними джерелами інформації про енергоефективність є Facebook (отримують інформацію про енергоефективність 63,1% тих, хто серед джерел інформації вказав соціальні мережі) та YouTube (52,0%), меншою мірою – Instagram (23,9%), і найрідше – Twitter (5,5%), Однокласники (4,1%) і ВКонтакте (3,6%).

Діаграма 3.3.

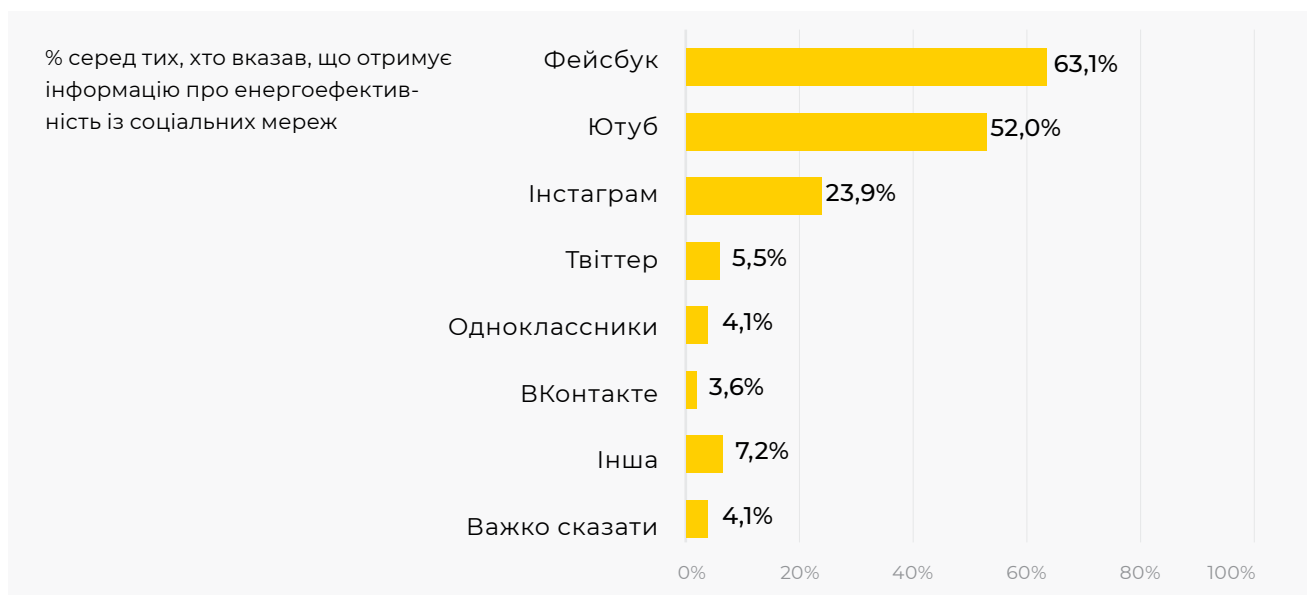
Які саме телеканали Ви найчастіше дивитися для отримання інформації про енергоефективність?

Примітка: Наведено відсоток до тих, хто вказав, що отримує інформацію про енергоефективність із телеканалів (N=706). Респонденти могли обрати декілька варіантів відповідей. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

Діаграма 3.4.

З яких саме соціальних мереж Ви найчастіше отримуєте інформацію про енергоефективність?

Примітка: Наведено відсоток до тих, хто вказав, що отримує інформацію про енергоефективність із соціальних мереж (N=415).. Респонденти могли обрати декілька варіантів відповідей. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

Зацікавленість в отриманні інформації щодо енергоефективності

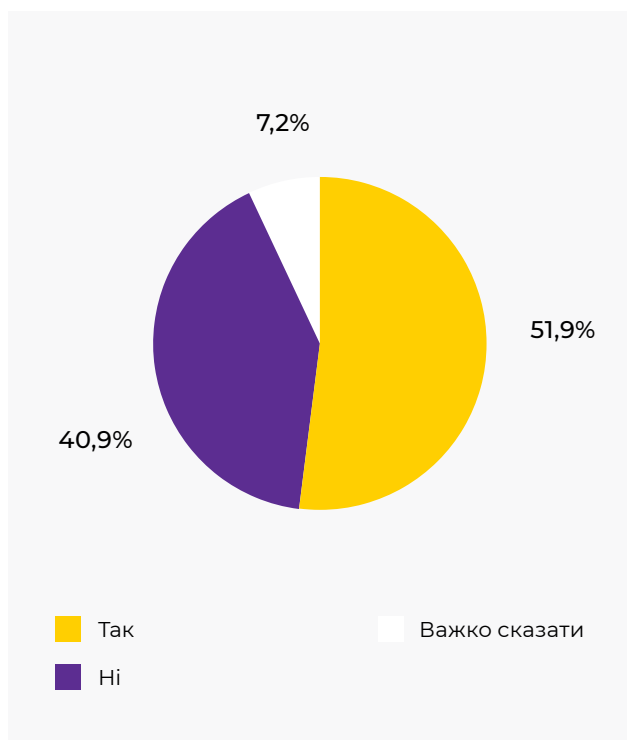
Значна частина жителів України виявляє зацікавленість в інформації щодо енергоефективності:

51,9% вказали, що їм було б цікаво відвідати сайт, що містить інформацію про енергоефективність в Україні, 40,9% – ні, і 7,2% – не визначилися із відповіддю.

Рівень інтересу до сайту із подібною інформацією приблизно однаковий, незалежно від регіону, типу населеного пункту чи типу будинку.

Діаграма 3.8.

Чи було б цікаво Вам відвідати сайт, що містить інформацію про енергоефективність в Україні?

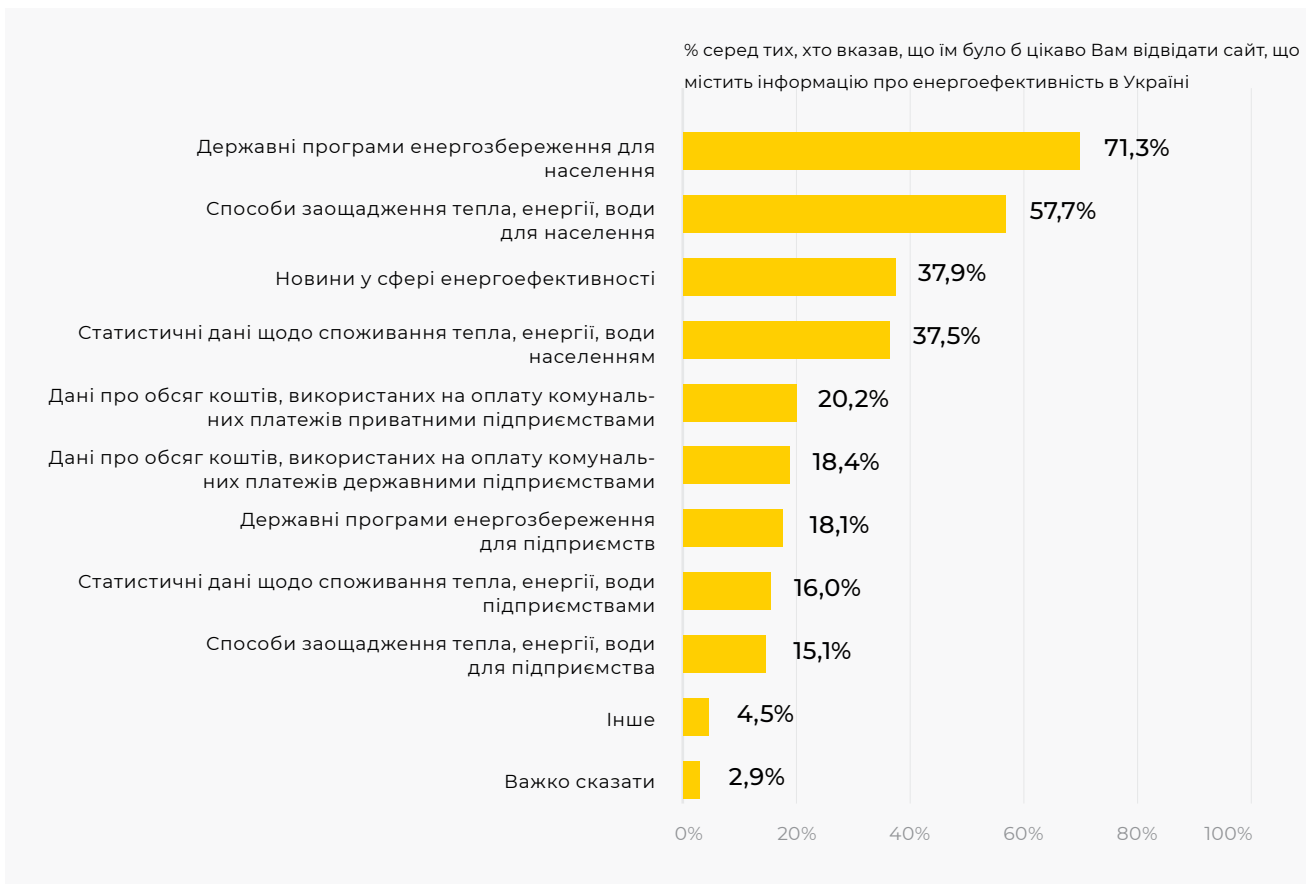

Теми, які насамперед цікавлять жителів країни – державні програми енергозбереження для населення (таку інформацію на сайті хотіли б бачити 71,3% тих, кому було б цікаво відвідати сайт про енергоефективність), а також способи заощадження тепла, енергії, води для населення (зацікавлені 57,7%). Трохи більше третини вказали, що їм було б цікаво бачити на сайті новини у сфері енергоефективності (37,9%), а також статистичні дані щодо споживання тепла та інших ресурсів населенням (37,5%). Інші запропоновані теми населення цікавлять менше: дані про обсяг коштів, використаних на оплату комунальних платежів приватними підприємствами, хотіли б бачити на сайті 20,2%, дані про обсяг коштів, використаних на оплату комунальних платежів державними підприємствами, – 18,4%, державні програми енергозбереження для підприємств цікавлять 18,1%, статистичні дані щодо споживання тепла, енергії, води підприємствами – 16,0%, способи заощадження тепла, енергії, води для підприємства – 15,1%.

Суттєвої різниці у тому, яка саме інформація була б цікавою для населення, за регіоном, типом населеного пункту чи типом будинку, за даними опитування немає (різниця – у межах похибки).

Діаграма 3.9.

Яку саме інформацію (про які теми) Вам хотілося б бачити на такому сайті?

Примітка: Наведено відсоток до тих, хто вказав, що їм було б цікаво Вам відвідати сайт, що містить інформацію про енергоефективність в Україні (N=781). Респонденти могли обрати декілька варіантів відповіді. Альтернативи впорядковані за зменшенням частоти обрання цього варіанту серед опитаних.

